

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület
hivatalos közlönye

Előfizetési árak: egész évre 3 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknek egész évre 6 korona

Felolvas szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet
hivatalos közlönye

Nyilttér sora 50 ft. Megjelen hetenként 6-8 oldalon vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Mikes János gróf.

Székelyudvarhely, nov 11.

A hivatalos lap holnap, vagy következő száma közli, hogy a király Mikes János gróf főesperes-plebánost a nagyszombati püspökségre kinevezte. Mi, akik állandó érdeklődéssel követtük Mikes grófnak ténykedéseit — bármennyire is el voltunk készülve ezen bekövetkezendő eseményre s bármennyire is örvendetes körülmény az igazi érdem ilyenképen való elismerése — nem tagadjuk, rezignáltan állunk most meg, mert őszinte érzéssel fájlaljuk távozását, mivel az mindenekfelett erős veszteség e város és vármegye társadalmára.

Mikes János grófot 1906-ban iktatták be székelyudvarhelyi plebánosi állásába. És az ezen idő óta eltelt rövid öt esztendő bőségesen elegendő volt a tevékeny főurnak, hogy nevét nemcsak a római katolikus egyház, de Székelyudvarhely város történetébe is maradandó betűkkel bevésse. Páratlan munkaereje, hivatásának szent tüze, gazdag tapasztalatai olyan alkotásokra készíték, melyek társadalmi különbség nélkül kiérdemelték az elismerést, s egyéni kvalitásai, főiri műveltsége: értékes eszmei tartalommal gazdagították politikai és társadalmi életünket; nemes és mindig önzetlen törekvése pedig biztosították számára a köztiszteltet érintetlen varázskörét.

Kitartásának, türelmének és odaadásának szokatlan arányaival bámulatraméltó dolgokat cselekedett. Megválasztása után alig egy pár

évre teljesen újra restaurálta a plebánia templomot s egyidejűleg magát a plebániai hivatalt. Eközben arról győződött meg, hogy az alig tizenöt évvel korábban épült főgimnázium épülete nem felel meg azoknak a kívánalmaknak, melyeket egy modern iskolától manapság elvár a közönség. S ahogyan ezt a véleményét megalkotta, nyomban kész is volt azzal a tervvel, hogy egy új hajlékot kell építeni a róm. kath. főgimnáziumnak. Tervének kivihetőségét illetékes körökben is kételkedve fogadták, azonban ez távolról sem tétítette el kitűzött céljától. Ment a maga útján kitartóan, egyenest, s ime rövid fél év alatt ki tudta vívni, hogy úgy a kormány, mint a status beleegyezett az építésbe s annak költségeit a következő év előirányzatába beillesztették. Alig érett a gondolat idáig, már a kivitel módozatai tekintetében tárgyalt és körvonalazta nézeteit, melyeknek alapján a tervek aztán elkészültek. Jóformán hozzá sem kezdtek az építkezésekhez, már készen volt az egész terület átalakításának terveivel; lebontatta az iskola első épületét, a másodikból modern internátust szervezett és amíg a városban évtizedek problémáját képezi a vízvezeték kérdésének a megoldása: addig Mikes gróf rövid pár hónap alatt a város legmagasabb pontján fekvő iskolát és internátust ellátta vízvezetékkel és csatornázással; amíg az agyagfalvi réten, a nevezetes székely gyűlés helyének megjelölésére, tervezett földhányásra közel két évtized óta foly a gyűjtés: addig Mikes gróf néhány hónap alatt akkora hegyet hordatott a templom és iskola elé, hogy

az abba épített hatalmas szerpentin kocsni uton iskolát, templomot fáradság nélkül lehet megközelíteni. Mindazt, amihez csak hozzá kezdett, praktikusán, nemes izéssel oldotta meg, hogy az nemcsak a célt, melyre készült, szolgálja páriát ritkítóan, de diszével szolgál az egész városnak.

Mikes János gróf főnemes és gazdag ember, de azért nem vette magára az arisztokratikus nagyképűség álarczát, mi lenyom minden tehetőséget és lapossá teszi a jellemeket. A belső hitélet kultiválása mellett alkalmat talált, hogy a város minden filantropikus mozgalmában tevékeny szerepet vállaljon. Oltáregyletet alakít, Szent Antal estélyeket szervez, szociális kurzust rendez és mindezek mellett a város és vármegye ügyeinek intézésében is kiveszi részét; szóval készséggel szolgálja a közérdeket. Független és eredeti egyéniség nyilatkozik meg minden ténykedésében, kinek mindig kedve van ahhoz, hogy csináljon valamit, jobbat mint a többiek csinálnak és olyant, amire az emberek nem gondolnak. Tele van alkotó kedvvel, ötlettel, kritikával s emellett gentleman a szó legszorosabb értelmében.

Távozásja különösen társadalmi életünket fölötte sújtja. Széttagolt, sivár társadalmi életünkben az ő egyénisége az a központ volt, kinek felsőbbbségét éppen tolerans voltánál fogva, készséggel elismerte a közönség és aki iránt éppen ezért bizalommal is volt eltelve, mert ő benne nemcsak a kötelességeit hiven teljesítő főpapot, de a munkában fáradszatlan főurat is

A kissármási földgáz kitorés.

— Irta: Nagyborosnyói Bartha Károly. —

Árokajla, november 1.

Vasárnap, október 29-én elterjedt a környéken a kissármási földgáz kitorésának híre, s mivel hovatovább a rémhírek mind nagyobbodtak, önként jött az elhatározás, hogy leránduljunk kissármásra, s a katasztrófa színhelyén saját szemünkkel győződjünk meg, hogy mi igaz a sok mende-mondából.

Október 31-én vonatra ülünk, s csaknem 3 óra alatt d. u. 1/5 órakor megérkezünk a katasztrófa színhelyére. Vonatunk a még lángoló földnyílástól egy 50 lépésnyire nyílt pályán megállott, hogy az utarok átgyalogoljanak a kritikus terület tulajdon végén várakozó vonatra, mely a közlekedést fentartja Nagysármás—Marosludas felé. Fél öt órakor október végén már alkonyodik, s a készülő estéli szürkületben nem mindennapi látvány vonta magára a vonatról leszedelőzködő utasok figyelmét. Mint egy kis tűzhányó, úgy égett a földnyílásból kiömlő gáz. Mindenkori oda siet. Valami 5—10 méter átmérőjű földszakadéson austerogva ömlik ki a gáz s a levegővel érintkezve sötétsárgás fényel égett, oly hangot adva, mintha egy óriási katlanban vizet forralnának. A lángok föl fölcsaptak 5—7 méter magasságig kigyóvva, de átlagos magasságuk 3 méter lehetett. Mint mikor petroleum ég, lent csapkodott a sötétsárga láng, fölötte szállingózott a ritkás füstje, s a füst és láng között sajátságos, zaisrosnak tetsző, átlátszó gázpára lebegett. Oda mentünk vagy két lépésnyire a tűzkatlanhoz. Egy pár pillanattal törhettem a bőséget, de szememmel a sűrű lángok közé nem nézhettem. Az égő gáz kellemetlen romlott tojászagot árasztott, ahol azonban nem égett, ott se szagja, se színe nem volt. A csinos kis kráter a gyullaférvári utászrezed közkatlanával volt körülvéve, kik szorgalmasan hányták a vízzel befeccskendezett földet a lángok közé, lassan-lassan mind több tért hódítva vissza a sustorgó-morgó ellenségétől.

Ezt a kis krátert jól megfigyelve szétnéztek a vonat két oldalán elterülő sík völgyben. A vasúti

pályatest már rendbe van ugyan hozva, de ezzel édeskeveset enyhítették a kép siralmaságát. A merre csak nézek, az egész mező, rét szürke palatörmelékek borítva, s a pályatestet jobbról balról közrevéve vagy négy kioltott krátert pillantok meg, a még működésben lévőkn kívül, mindenik egy kis halmocaka közepén, melyek a kidobott földből, palatörmelékből keletkeztek. Belenézek az egyik előlított földnyílásba. Néha mély már, az elfojtásra behányt föld jórészt betöltötte, de ameddig belátni, a föld palarétege nem látszik. Mélyről kerülhetett az fol.

A még égő gáztól 50—60 lépésnyire állanak a szerencsétlenül járt oláh család lakásának a pusztá falai, melyek Bánffy Ferenc báró birtokához tartozó csószházacskák alkották. Szegényes, két szobából álló házacská, egyetlen bejáróval. A belső szobát csupa földdarabok borítják, a külsőnek a földjén megporlóldott paszuly s kukoricza van elszórva. A bejárással szomkózt az épen maradt sütökemence. benne egy pár sütőtök- (döblöc) szelet. Ezeknek ugyan lehetett alkalmuk megsülni. A szoba sarkába lapulva pedig egy boldogtalan tyúk, s egy csirke fekszik megfústolódvé.

A ház romjaitól északra van egy alig bekerített fürdő, melynek közsvényit gyógyító ereje a környék híres. Állítólag a piszkos vize 6 méter mély, alatta még 3 méter iszap. A fürdőköz egy létrán ereszkednek bele a jéghideg vízbe. — Ez a fürdő a robbanás alkalmával úgy forrott, lobogott, mint egy üst víz.

Amig ezeket megfigyeltem, a postát nagy lassan átszállították az új vonatra, s indulunk kell. A vasúti kocsink felé sietve veszem észre, hogy a pálya mellett északkeletre jókora terület vízzel van borítva, melyből számtalan helyt bugyborékol a gáz. az egész talaj különben süppedékes, s amint másnap reggel megpróbáltuk, bárhol, a beszurtt pálca helyén hideg, szintelen gáz tört ki, érezni lehetett a juk fölét tartott tenyérről, s ha gyufát gyújtottunk, egy szép kis tűzszállag keletkezett. — Ilyen állapotban találtam a katasztrófa színhelyét október 31-én este.

Pár perc alatt beszaladt a frisse vonatunk a nagysármási állomásra. Itt házigazdámot, Dobai La-

jos ref. lelkészétől, valamint a faluban több szemtanútól nem egy érdekes apróságot hallottam a földgáz történetéről, a gáz felgyululásának okáról, s a katasztrófa hatásáról.

A kissármási földgázra tudvalevő véletlenül bukkantak rá. 1908-ban egy geologus társaság kálisót keresett itt, s a kálisó helyett furás közben gazdag földgáz forrás tört elő. Az állam azonnal kisajátította a forrást egy hold területtel a szerencsés tulajdonostól, Veszprémi fűszoligabirólól 100,000 koronaért. Hogy a bőven ömlő gáz felhasználatlanul ne pocsékolódjék el, állam értékesítéséről intézkedve lesz, egy elzáró gépet helyeztek a gázforráshoz, s nem kevés fáradsággal, s még több költséggel sikerült a gázomlást visszafojtani, illetve szabályozni. Ez a gázforrás rövid története.

A közömben lakó emberek, s a vasúti alkalmazottak beszéde szerint, a robbanás nem jött egészen hirtelen, minden előzmény nélkül. Vannak ugyanis, kik már több nappal a kitorés órája előtt hallották, hogy a föld belseje tompa dübörgéssel meg-megmordul. A vasúti pályatest keleti oldala mellett egy vízzel telt árok húzódik, s rendszeres lefolyása volt. Ez az árok szombat este meglepően a rendszeres folyásával ellentéző irányba kezdett folyni, aztán egyszerre elapadt, s majd hirtelen nemcsak ujjól megtegt, hanem a rétet is előntötte.

A robbanásnak okát keresni nem kell, mert az egyszerű természeti törvény, mely a viszonyok mellett előbb-utóbb bekövetkezett volna. A meggyült gáz utat tört magának. Dr. Cholnoky Jenő egyetemi tanárnak az a szakértői véleménye, hogy mivel kálisóhoz való csövek vannak a kutba bocsátva, ezek mellett a gáz kiszivárgott, s lassan-lassan a kuttól északra fekvő laza, vizenyős talajt telítette. Ő a katasztrófát annak idején megjósolta.

Igy az a kérdés merül moat fel, hogy a kiömlő gáz mitől gyuladt fel. Természetesen csak hypothézisekkel igyekeznék feleletet adni. Kettő érdemel különösebb figyelmet. Egyik szerint a robbanás hálaltára az említett házacskában az oláh asszony gyufát gyújtott, s ettől lobbant lángra a gáztömeg. A másik változat szerint, mivel az első robbanás követ-

látta, ki tetterejével készséggel szolgálta a közt és támogatója volt minden őszinte, becsületes törekvésnek. Nemcsak mint egyházának igazi munkása dolgozott szép készütséggel, ernyedetlen szorgalommal, azzal a vas következetességgel, mely őt jellemzi, s melynek minden rugója mindig meggyőződése, az ügy iránti lelkesedése, — de mindig készen volt, ha valamelyes szolgálatot a köznek tehetett. A hitélet fejlesztése, az esperesi kerületébe tartozó egyházak s azok ügyeinek konszolidálása, az egyházi közigazgatásban rend és pontosság megteremtése, a tanügynek minden fokon előmozdítása mellett még mindig alkalmat talált, hogy kivége részét a társadalmi életből s abban olyan irányító szerepet vállaljon, hogy most távozásakor hosszú időn keresztül betöltetlen űr marad utána.

Bizonyára úgy van, hogy Mikes János gróf püspökké való kinevezése elismerése egy dolgozni akaró és dolgozni tudó tehetségnek. Ezzel egyidejűleg konstataljuk azt is, hogy távozása úgy a római katolikus egyházra, mint a város és megye társadalmára érzékeny veszteséget jelent, melyben vigasztaló momentum az, hogy őt egy féltve ártóként át a miénknek mondhattuk. Emlékül megőrizzük nemes izlésű alkotásait, melyeken egy nyugodt, harmonikus, biztos élet jellemző hatását látjuk és viszont kérjük őt, hogy új munkakörében azzal a szeretettel, azzal a tiszta vonalmozgással emlékezzék mi reánk vissza, melyet itt minden cselekedetéből kiolvastunk. Mikes János gróf további munkásságán is legyen Istennek áldása.

B. A.

BELFÖLD.

Állításkötelesek összeírása. A végtörvény-utasítás értelmében, akik az 1912. év folyamán életüknek 21. 22. vagy 23. évét betöltik, akik tehát I. II. III. korosztályban az 1912. évi ujonczállításra köteleztettek, összeírás végett a városi tanács katonai ügyosztályában folyó év november havában jelentkezni kötelesek. Mindazon állításkötelesek, akik mint a törvényesen elismert egyházak és vallásfelekezetek

lenül a pályatest nyugati oldalán történt, a rettenetes erővel felszakitott töltés sinpárjai a töltést képező kovákkal oly erősen összesúrlódtak, hogy szikra pattant ki, s készen volt a tűz.

Az egyik oláh gyermek úgy beszéli el az esetet, hogy mikor ő az első robbanásra kiszaladt a házból, már tüzet látott, s azt gondolta, hogy a szalmájok ég. Kiabálni kezdett, s erre édes anyja gyufát gyújtott. Elképzelhető az is, hogy így kétfelől is kapott tüzet a ház, mert a földnyílások nem esnek olyan közel egymáshoz, hogy az egyik lángja a másikat feltétlenül felgyujtsa.

A szerencsétlen gyermek ijedt kiabálására gyufát gyújt tehát az anyja, s egyszerre laotengerben érzik magukat. Rémülten menekülni akarnak. A nyerek fejét veszi, s mikor könnyebb sérülések árán már megmenekülhettek volna, vissza fut a házba, lehetne vezetni rajta. „a bocskoráért”. De kéaik, édes anyja vissza megy a háért, s miatta életével lakol. A könnyen égő női ruha egészében lángolva annyira összeégette, hogy megmentéséről szó sem lehetett. A lapok ugyan azonnali halálhírelt terjesztették, de ott létem alatt, hivatalos részről értesültem, még életben volt, de csak ideig-óráig. Az oláh férfi karját és fejét megeértette egy a földből kidobott paladarab.

A szomszéd faluk (Nagysármás, Kíssármás, Pusztakamarás) lakossága a kitörés robajára, s a sötétben óriási távolságra látszó lángok fényére össze csődült az égő ház körül. Előbb minden községekben azt gondolták, hogy a falu valamelyik háza ég.

A szemtanúk szerint asztallap nagyságú palákat dobott ki a mélységből táblaalakban a kitörő ház, melyek irtózatos súlyokkal gyorsan visszahullva darabokra törtek, s elborították a rétet. Egy ilyen visszahulló paladarab törté el az oláh férfi karját. Széttörve is könnyen találhatott az ember félnyélvezetű nagyságúakat. A ház bimbólva, mélyen morajló hanggal tódult a szabadba. A lángok néha torony magaságig is följutottak. Elképzelhető nagyságukat, mikor a 15—17 kilométer távolságban fekvő Budateltérek oly fényt vetettek, hogy a faluban ennél a fénynél „olvasni lehetett volna”. Szászcszegő kis magyar falu a szoban forgó területtől legkevesebb 30—35 kilométernyire van, s a hegyszélebe épített temploma sárgászöldre világosodott az éjszakában.

papjelöltjei, papnövendékei vagy a hittudományi tanulmányok hallgatói, továbbá tanítók és tanítóképző intézetek növendékei, öröklött mezei gazdaság tulajdonosai, vagy mint családfejtartók a védtörvény 31. 32. 33. és 34. §-aiban körülírt kedvezmények valamelyike iránt igényt támasztanak, kellően felszerelt kérvényeiket az 1912. év január és február havában a katonai ügyosztályban, legkésőbb azonban az 1912. évi fősorozás napján a sorozó bizottsághoz tartoznak benyújtani. Mindazon Székelyudvarhely városi illetőségű állításkötelesek, kik a Székelyudvarhely városi sorozójáráson kívül jelenlegi tartózkodási helyeiken kívánna állításköteleztségeiknek eleget tenni, ez iránti folyamodványaik a jelentkezés alkalmával nyújtandók be a folyamodványaikban a fent felsorolt kedvezmények bármelyike iránti igényeik is bejelenthetők és igazolhatók. A jelentkezés azóval vagy írásban teendő meg s azok helyét, kik a városról ideiglenesen távol vannak vagy betegséguknél fogva a megjelenésben akadályozva vannak, a bejelentést szüleik, gyámjaik vagy meghatalmazottaik is megtehetik. Azon állításkötelesek, kik a jelentkezést anélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátráltatták volna, elmulasztja, kihágást követ el s 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

KRÖNIKAS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, nov. 11.

Közmozdulás.

A zátonyra jutott béke hajóját egy jótékony hullám kiemelte helyéből, s csendesebb vízre dobta, hogy azonban révbé fog-e jutni a hajó, még korai volna megállapítani. Ezerint az obstrukció leszerelési technikai fegyvereit s a ház fólváltva a költségvetést és a védtörvényt fogja tárgyalni. Berzeviczky ugyae távozik, de helyét Návay Lajos, az eddigi alelnök foglalta el, a házszabályok normális kezelésével, a míg a revizióra nem kerül a sor, — a mi nyilván szintén kilátásba van helyezve a hirtelen biztatóra fordult auspiciumok között. A költségvetésre nézve kimondották a sürgősséget. Hogy miként oldódik meg a védtörvény kérdése, két hó letelte után, az majd elvállik. Ez a jövő gondja. Jó akaratral és kölcsönös megértéssel mindeut meg lehet oldani közmegegyezésre és a nemzet javára. Az ideiglenes békeköltség majd megszűnik a végleges béke: az a derűs érzés s az a bizakodó reménység kerekedett felül.

Az a mi rendes bajunk a magyar közéletben,

Már az első robbanás szétszakította a vasuti töltést, s összerombolta 5 sínsvélvny hosszúságban. A tüztengerben a táviró oszlopok és drótok teljesen megsemmisültek. A sinpárok az izzó hőségben, mint valami hitvány drótok, össze vissza görbültek. Áldott szerencse, hogy a kiomlott gáz nem az áthaladó vonat szikrájától nyert tüzet. Az csupán rémese, hogy a nyugodtan haladó vonatot a mozdonyvezető éberesége mentette meg, véletlenül gyufát gyújtott, mert mindkét vonatot már az illető állomásokon feltartóztatták.

A kis ház lakói, ki kisebb, ki nagyobb sérüléssel megmenekültek, de házi állataik mind ott pusztultak, s oda égett egy pár száz korona készpénzök is, valami szarvasmarha ára.

Reggel 5 órakor Nagysármásról megint visszamentünk a földgáz területére. Már messziről nagy csodálkozásal tapasztaltuk, hogy a gáz jóval nagyobb területen ég, mint a mult este. Az elfojtás munkája ugyanien éjszaka pihent, s a kis szobna nagyságra összezsorított lángok reggelre megint vissza harapóztak majd egy fél boldnyi területre, közepén az egységes nagy lánggal, körökörül pedig kisebb-nagyobb lángnyelvekkel, melyeknek egységes képe a reggeli sötétségben elragadó látványt nyújtott. A rosdávörös lángot először kutra, s apró tűz gejzirookra a sötét kék égből borult, s a fényesen tündöklő csillagok, mintha csodálkozásal mosolyogtak volna a szokatlan földi fényre. Az állami földgáz kut szakadatlan éles sítvása beleszó az éj csendjébe, s több kilométer távolságban oly benyomást kelt, mintha egy mozdony állandóan bocsátaná ki magából a fölösleges gőzt.

Közvetlenül a Besztercze—Marosludas vicinális vonal mellett buzódik nyugat felől az állam kisajátította földgázterület, egy hold terjedelemben körülkerítve drótkerítéssel. A bejáratnál csinos kis kőház az ór számára. Ezen bekerített terület közepén van a földgázforrás nyílása egy közönséges fabödében. Csűrnek, vagy kocsiszinnek nézné az ember, ha a tetején nem nyulna ki egy tisztességes vastagaúgú vascső, a kitűdülő gáz utját képezve, s ha nem csapna oly fölsiketítő zajt a katasztrófa óta teljes szabadjára engedett gáz, hogy 30 lépés távolságban kénytelen voltam a szokatlan zaj ellen tenyeremmel

hogy a politikai összekülömbözésekben az embereket nemcsak dologi ellentétek, hanem rendszerint éles személyes differenciák is elválasztják egymástól. De mihelyt nem távolról és hűvösen, nem idegenkedve egymástól s nem bizalmatlansággal telve láttak hozzá a békeprobléma megoldásához s mihelyt Andrassy közvetítésével alaposan kibeszélhették magukat és megértették egymást az ellenzéki pártok a kormányval s névszerint is a döntő tényezők, hamarosan eltűntek a nehézségek. Kiderült, hogy nincsenek áthághatatlan akadályok és nincsenek engesztelhetetlen ellenfelek a béke útjában. Mindenki egyaránt óhajtott a békét s a boldogok voltak, hogy hozzájárulhattak s hogy el lehetett kerülni egy olyan parlamenti és politikai konfliktust, a melynek hatását és veszedelmeit kiszámítani senki sem tudta.

A nemzetre nézve most az a fontos, hogy a képviselőház mégis csak komoly munkához tud látni. Nagy gazdasági munkák megindítása váraozik a nemzetre, vállalatok, tervek, melyek a jelen nemzedéknek forgalmat, keresetet nyújtanak, a jövő nemzedék számára kamatozó beruházások lesznek, a nemzetre nézve vagyongyarapodást jelentenek. Ehhez azonban, hogy megvalósítható legyen, költségvetés, rendes kormányzat és a helyzetben valamelyes állandóság kell. Ezt nyújtja az új fordulat, akár rövid békének akár hosszú fegyverszünetnek mondjuk.

Fürdőink akciója.

Talán az ország egyik részét sem hanyagolja el annyira a fürdőközönség, mint éppen a délkeleti vármegyék.

Fürdőink és a természet által gazdagon megajándékozott gyógy- és üdültelepeink különben sem részesülnek a kellő méltánylásban és a külföldi fürdők favorizálásáról már nagyon sokat írtak és beszéltek, mindazonáltal az eredmények, a melyeket eddig elértünk, nem felelnek meg a váraozásnak. Annál is inkább helyeselnünk kell a fürdők akcióját, a mely a nyugati versenytársak színvonalára való felemelkedésében merül ki, mert mindig, a míg ez be nem következik, igazi versenyről szólni sem lehet. Már pedig minden valamire való fürdő célja csakis az lehet, hogy mint versenyyőztes hódítsa magához a fürdőzőket, a kik ezideig hazafüi kötelességüket rótták le azzal, ha nyáron a magyar fürdőket szerencsétlenné vendégességükkel. Ezért a székelyföldi fürdők szövetségbe léptek egymással és a közeli napokban Marosvásárhelyen megalaktják a „Székelyföldi fürdők Szövetségét”, a melynek legfőbb hivatása lesz az idegenforgalmat előmozdítani. Ezt csakis a közlekedési eszközök fejlesztése által érheti el a

befogni a fületem. Erre az ór, kit az álmából vertem föl, vattát nyujt, s mig én jól bedugaszolom a fületem, addig ő nagy csodálkozásomra pusztá fölé vezet a forrásához, azt a gondolatot kelte bennem, hogy ez az ember vagy vattával a fülemben szokott aludni, vagy a Gondviselés éppen gázkutórnak való dobhártyákkal áldotta meg.

Belépünk a fabödébe, melynek közepére van felállítva egy mozdonyhoz hasonló gázvisszatartó gép, a tetőn kéményszerű csőben végződik. Az oldalán szabályos távolságokban négy nagyobb és négy kisebb zárószelvény, ellátva egy gáznyomásjelző órával, melynek tanácsára több vagy kevesebb szelepet nyitnak — zárnak. Néha teljesen elzárják. Most épen az összes szelepek meg vannak engedve. A földő hever egy pár hosszukáé, óriási synducton-tubushoz hasonló vas tömlő, a melyekben a gáz kioldózik szét. Szabadon bocsátva pocskékolódik az istenadta gáz, mindössze Veszprémi fészolgabíró használat a szerződésében kikötött 50 lóerőből valamit az igen célszerűen összeállított félgázterületjében. Sok szép terv van a bő gázforrás felhasználására. Félő, hogy ezek közül leg hamarabb egy porosz vállalkozóé valósul meg, aki abban saántikál, hogy ott egy műtrágyagyártar létesítsen, pompás anyagot látva a közeli marosújvári sóbánya sótermelésében. Életrevaló, egészséges ötlet. A vonat társzomszédságában a feldolgozó anyag, a feldolgozó erő, s még a téglia is egy helyben kioldózik.

A nagy mennyiségben kitűdülő gáz hatalmas dübörgéssel rohan ki a nyert utop, szinte rázva nemcsak a hitvány fabödét, hanem a tekintélyes gépezetet is.

Az emberek nyugodtan járkálnak mellette, úgy látszik meg vannak nyugodva abban, hogy a par szaz lépésre még lobogó lángok erre a területre nézve nem veszedelmesek. Különben a nép első rémületéből gyorsan magához jött, s az őzretre kirendelt és a bámmészködő szűrés atyafiak a magyar paraszt tipikus flegmájával sütogeti a gázlángok közt a döblöczt, sőt némelyik a pipáját is ott gyujtja a gázhoz tartva.

Tagadhatatlan, hogy nem közönséges szerencsétlenségéről van szó, de korántsem akkora, mint a milyennek némely lap hirtelenjében kiszínzette. Ezeket olvasva nem lehet csodálkozni az idegen lapok

szóvetség. A székelyfürdőnek most is az a bajuk, hogy gyorsvonatok végállomásaitól a legjobb esetben is csak viczináltsokkal lehet megközelíteni, különben a fürdőző a legtöbb helyütt a fuvarosakra szorul. Elsősorban is ezeket a mizériákat kell megszüntetni és oda kell hatni, hogy részint gőzpoatokkal való összeköttetés megjavításával, részint az autobus-járatoknak saját kezelésében való létesítésével módot nyujtsanak előbb a magyar publikumnak arra, hogy forgalmat csinálhasson.

Az idegenek forgalma pedig csak ezután, a fürdőberendezések tokéletesítése után következhetik.

HIREK.

Székelyudvarhely, november 12.

Mikes János gróf — püspök.

Mint a Magyar Kurir illetékes helyen értesül, az apostoli Szentazék hozzájárult a magyar kormány amaz előterjesztéséhez, hogy az István Vilmos halálával megüresedett szombathelyi püspökség Gróf Mikes János székelyudvarhelyi főesperes-plebánossal töltesse be. Az apostoli Szentazék e hozzájárulását a külügyminiszterium útján már eljuttatta az illetékes fórumhoz s így az új püspök kinevezése már csak napok kérdése.

Mikes János gróf 1876. július 27-ikén született Zabolán. Atyja Mikes János gróf, anyja Moser Zsófia. Eleinte házi nevelésben részesült, majd gimnáziumi tanulmányait Karlsrubeban végezte. A gimnáziuma után az insbrucki theológiára ment, melyet kitüntetéssel végzett el. A szelid lelkű grófit tanulmányai elvégzése után 1899 ben káplánvá választotta Gyergyóujfalú község, hol aztán öt éven keresztül plebánoskodott is. A székelyudvarhelyi egyházközségbe innen jött el 1906 ban főesperes-plebánosnak, s itt május 19-ikén iktatták be hivatalába szép reménytel, méltó várakozással, mert tőle a katolikus egyházközség új szellemet és serkentő erőt várt. Mikes János gróf ezen idő óta valóban bámulatreméltó kitartással, kiváló tapintattal érvényesítette a maga elé kitűzött feladatokat: az egyházközségnek magas nívóra való emelését.

A fiatal lelképásztor munkásságához fűzött remények valóra váltak. Az itt töltött rövid öt esztendő bőven elegendő volt, hogy a megcsappant hitéletet föllendítse, restaurálja a templomot, új modern iskolát, internatust adjon a főgimnáziumnak, egyelet alakítson, egyházi társaságokat szervezzen; az

borzasztóan téves közlésein, melyekre szolgáljon például a „Neues Wiener Journal“ 1911. október 30- számában olvasható közlemény:

„Eine furchtbare Katastrophe ereignete sich gestern nacht in Kissármás. Vor einigen Tagen wurde eine neue Quelle entdeckt und verschlossen. Gestern nacht ereignete sich eine furchtbare Explosion. Turmhöhe Flammen schlugen aus der Erde, zentnerschwere Steine wurden in die Luft geschleudert, selbst Eisenbahnwaggons wurden von der Stelle bewegt. Der Eisenbahndamm wurde eine Strecke von halbem Kilometer vollständig vernichtet. In Kissármás wurden Gebäude erschüttert, Dächer und Kamine stürzten ein, Möbel, Bilder und Aehnliches wurden beschädigt. Auf einen Raum von nahezu dreissig Katasterjoch breitete sich eine ungeheures Flammenmeer aus. Aus ungefähr dreissig bis vierzig Kratern strömen achtzig Meter hohe Flammen hervor. Alle Mittel, die Quellen abzusperrten sind erfolglos geblieben. Zwei Menschenleben sind zum Opfer der Katastrophe gefallen. Gegen 2 Uhr nachts erwachte der Eisenbahn wächter, dem gleichzeitig die Überwachung der Quellen anvertraut ist, in folge des Gaa geruches. Seine Frau wollte ein Licht anzünden; als sie das Zündholz anbrannte, explodierte das in die Wohnung gedrungene Gas und Mann und Frau giengen zugrunde.“

Saját szemeimmel láttam a vasuti órházat épségben, a vasuti őrt jóegészségben. Más ember a vasuti őrt, más a gázkut őrzője, s megint más a szerencsétlen oláh mezőpásztor.

Ime már Bécsben úgy eltorzult s megnőtt a rémhír, mely úgy látszik, mint a vetítő gép képe, minél távolabba esik, annál nagyobb lesz, s elemesőbb, rémesebb. Talán mikor Amerikába ér, sajnálkozással fogják olvasni, hogy egész Erdély felrobbant, s a hies Attila ivadéka is egy szálág a levegőbe röpülték.

egyház gazdasági ügyeit rendezze, a plebániát palotává átalakítsa. És ezen munkássága mellett tevékeny részt vett a társadalmi közéletben; jótékonyága, szives készsége pedig legendaszerűvé lett. Távozása egy az egyházra, mint társadalmunkra érzékeny csapást jelent.

Mikes János gróf új hivatalát még a hó folyamán elfoglalja.

Értekeztet a Tanítók fürdője ügyében.

A magyarországi Tanítók fürdőjének, Tanulók Nyaraló Telepének részvénytársasági alapon való szervezése s ezen célra a Székelyudvarhely határában levő és örök áron megvásárolt Szejke fürdőnek és a Nagybaczon határában levő Uzonka nevű fürdő még fennálló 21 éves bérletének átvétele érdekében, mult csütörtökön, a vármegyeház kistermében a vármegyei tanítókból és a városi közönség megjelent tagjaiból álló népes értekezlet tartatott.

Gyerkés Mihály székelyudvarhelyi igazg.-tanító ismertette a tanítók fürdője eszméjét, melynek létrehozása érdekében több, mint két és fél éve fáradozik és agít, s az ország tanítótsága körében már az ezme teljesen megérett úgy, hogy csak megvalósításra, alkalmas fürdő és nyaraló-telep kijelölésére és a részvények kibocsátására várnak az ország minden vidékén. Erre a célra megvásárolta a Szejke-fürdőt és már négy évvel előbb haszonbérbe vette az Uzonka fürdőt. Az alapítási felhívás, a fürdők ismertető részletes leírása és az alapítási tervezetere vonatkozó kimerítően megszövegezett munkáját, a fürdőkre vonatkozó szerződéseket bemutatta, mely után az értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy a „Tanítók fürdője“-nek a megvalósítása érdekében a legmesszebb menő támogatását és agitációját nyujtja, a felhívásnak és alapítási tervezetnek részleteiben való átvizsgálása és aláírásra teljesen alkalmas módon való kidolgozásra kiküldötte Dr. Pál Ernő ügyvéd, Dr. Jodál Gábor ügyvéd, Duka András adóhivatali ellenőr, Bene Lajos kir. tanfelügyelői tollnok, Blájer Balázs áll. tanító, Lőrinczi Béla áll. tanító és Gyerkés Mihály áll. ig.-tanítók ez-mélyéből álló bizottságot. A bizottsági munkálatoknak befejezése után a részvény aláírási ivec nemsokára ki lesznek bocsátva. A részvénytekének teszedésével és az iskolák közgyűlés napjág való kezelésével egyik helybeli pénzintézetet kéri fel a bizottság.

Ezen elétrévaló gondolat a Tanítók Fürdőjéről történt előbbi rövid híradásunk nyomán, mint értesülünk már is igen nagy lelkesedés és meleg érdeklődés nyilvánul meg úgy itt a városban és vármegyében, mint Erdővidéken, de sőt a Dunán túli vidékről és az Alföldről is, és számtalan helyről a legmesszebb menő támogatást és agitáció kifejtését ígéri.

Nekünk pedig csak végtelen örömünk lehet, hogy a tanítók részére és a nagy társadalom minden egyes tagja számára együttes hozzájárulással a tervezet szerint itt épül fel első sorban a Tanítók Fürdője.

Olyan hatalmas erőt látunk a tanítói karban, hogy a mely ügyet kezébe vesz, annak okvetlenül sikerülnie kell, mert nemcsak nagy számmal vannak és az ország minden vidékét behállozzák, de a társadalom minden rétegéből közvetlen összeköttetésben is vannak, s állandóan a tevékenység tüzeiben élve ezen érdekükben álló dolgot is a virágzás legmagasabb fokára emelhetik.

De a városi és vármegyei közönségnek se lehet ezen fürdőügy megalapozása elől kitérni, egyesek, testületek és pénzintézetek teljes erejükkel nyujták az alapításban való segédkezésüket, mert csak együttes hozzájárulással és a jó ügy támogatásával tudjuk első sorban megmenteni a Szejkét idegen kézbe jutástól, másod sorban biztosítani városunk számára egy állandó téli-nyári fürdőt s évenként 10—15 ezer emberből álló idegen forgalmat. (s.)

A katolikus nagygyűlés. A magyarországi katolikusok a hercegprímás fővédnöksége, a püspöki kar tagjainak védőoége és számos előkelő egyházi és világi személyiség diszelnöksége mellett november hó 12—14. napjain a székesfővárosi Vigadóban tartják meg XI. nagygyűlésüket. A megnyitó ülés november 12-én délelőtt 11 órakor szesz, s szónokai: Mailáth György gróf, Zichy Aladár gróf, Gieswein Sándor dr., Glatfelder Gyula dr. — A második nyilvános ülés november 13-án délután 5 órakor lesz, szónokai: Ghillány Imre báró, Mikes János gróf, Ssemler Fereocz, Apponyi Albert gróf. — A záróülés november 13-án délután

ötödél órakor lesz, a szónokai: Simonyi-Semadam dr., P. Buttykay Antal, Csernoch János dr. A nagygyűlésre Székelyudvarhelyről számosan felutaztak.

A főispán egészséges. Egy a kormányhoz közel álló fővárosi estlap jelenti: Haller János gróf főispán, néhány hétig tudvalevőleg betegeskedett, s betegesége egy ideig ágyhoz is kötötte. Mint értesülünk, Haller gróf állapotában most öröndetes változás állott be, s egészsége annyira helyreállott, hogy hivatalát nemsokára megint elfoglalhatja. A beteg főispánt a Vörös Kereazt kórházban kezelték, a kezelő orvosa dr. Lumitzer főorvos már ki is engedte Haller János grótot a kórházból. A gyógyulás híret a képviselőházba is meghozták, s ott is általános örömet okozott.

A városi költségvetés. Székelyudvarhely város főszámvevője, Solymossy Lajos, a város jövő, 1912. évi költségvetését már egybeállította, s azt Gotthárd János polgármester a napokban meg is küldi a képviselőtestület tagjainak. A költségvetés szükségleti oldalán 189.969 K. 84 f., fedezeti oldalán 140.628 K 21 f. van preliminaryva, minélfogva a hiány 49.341 K 63 f. Ezen hiány — miután a pótdátó alapot képező állami egyenes adó 102.419 K 76 f. — fedezésére 52%, közzeégi pótdátó lenne kirovandó 52.720 K 49 f. összegben. Ebből közigazgatási 42%, polgári iskolai 5%, Mária Valéria 3%, és ipari iskolai 2%. A költségvetés Bevétele czimek szerint: Megelőző évi pénztári maradvány 2694 04 — Községi tőkék kamatai 25 20, — Községi jogok jövedelme 90.877.— — Községi fekvőeségek jövedelme 27.805 97, — Különféle bevételek 14.026.—, — Mezőőrök illetménye (átfutó) 1200.—, — Előre nem látott jövedelmek 4000.—, — Községi és megyei pótdátó 52.720 49. — Összesen 193.348 K 70 f. — Kiadások: Különnemű adók 40.544 16, — Tisztviselő, segéd- és kezelőszemélyzet fizetése és lakpénze 60.180.—, — Szolga, rendőr és szegődvényes személyzet fizetése és lakpénze 20.588.—, — Ezek ruha átalánya 2656 50, — Tanítói fizetéshez való hozzájárulás 9124 22, — Töketerlesztés és kamatok 10.100.—, — Hivatatos helyiségek bére 5900.—, — Irodai szükségletek 6990.—, Napidíjak és utiköltségek 800.—, — Épületek, utak és kutak fentartása 7138.—, — Előre nem látható kiadások 4000.—, — Mező- és erdőőrök illetménye (átfutó) 1200.—, — Különféle kiadások 20.748 96, — Összesen 189.969 K 84 f. — Mérleg: Összes szükséglet 189.969 84 K. Összes fedezet 193.348 70 K. Felesleg 3379 86 K.

Kinevezés és áthelyezés. A király Dr. Urbányi István ezredorvost, jelenlegi állomása helyen való meghagyásával, törzsorvoszá eldőléttette. Dr. Urbányi István közel egy évtizedes munkálkodásával a közönség általános közbecsülését és tisztetét viyta ki. Orvosi működésében páratlan lelkiismeretességgel teljesített munkálkodásával, a magánéletben szeretetreméltósággal, figyelmességével népszerűséget szerzett, úgy, hogy most kinevezése széles körben őszinte és általános örömet kelt. — Wolf Károly őrnagy Budapestre áthelyeztetett. Távozását őszintén sajnáljuk, mivel ő benne a katonaság egy kiváló főtisztet és társadalmunk pedig egy rokonszenves, derék tagját veszíti.

Tisztviselők mozgalma. A székelyudvarhelyi összes állami tisztviselők f. hó 5-én a drágasági pótlék kieszközlése tárgyában nagygyűlést tartottak. A gyűlés miután elnökévé Csanády Zalán vezető járásbíró és jegyzővé Pálffy Aladár pü. számtisztet megválasztotta, figyelembe véve a zombori, temesvári stb. állami tisztviselők átiratait, az országos nagygyűlés elé a következő javaslatot terjeszti:

Az állami tisztviselők kara sulyosan érezve azon terheket, melyek az egész országra kiható általános drágaság miatt vállaira nehezedik és már-már a megélhetést teszi kockázatosá, azon tiszteletteljes kéréssel járul a Nagyméltóságú m. kir. kormány elé, hogy addig is, a mig a státuserendezés során a tisztviselők fizetése a megélhetési viszonyok figyelembe vételével véglegesen rendeztetik, a szükség nyomasztó napjaiban átmeneti segélynyujtás képpen már 1911. évre visszamenőleg és aztán évről-évre a nós és gyermekekkel megáldott tisztviselő, tanár, tanító, díjnek és szolgáknak 25—30%, a nősöknek, 20%, és a nőtléneknek 10% drágaság, illetve családi pótléket engedélyezzen és azt folyó évre haladéktalanul utalványozza. A tisztviselői és özevgyi nyugdíj, valamint a nevelési pótlék kérdését visszamenőleg rendezze és a vasárnap munkaszünetet az

összes állami tisztviselőnek rendelje el.

A gyűlés „Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének Székelyudvarhelyi köre” megalapítását s az előmunkálatok elkészítését elhatározta s *Deák* Lajos járásbíró elnökléte alatt *Bokor* György, *Pálffy* Aladár, *Blájer* Balázs, *Kelemen* János és *Puskás* Lajos tisztviselőkből álló bizottságot küldi ki azzal a kötelezettséggel, hogy javaslataikat a jelen év folyamán összehívandó tisztviselői gyűlés elé terjesszék, mikor is a kör véglegesen megalakul. A gyűlés az országos nagygyűlésre *Gyarmathy* Ferencz törvényészki bírót és *Pálffy* Aladárt, a gyűlés jegyzőjét küldötte ki.

A becsapott város. Ilyen címmel mult számunkban a villamos áram szolgáltatása körül támadt anomáliákról írt cikkünk városzerte élénk helyesséssel találkozott. Az abban foglaltak alapján a városi tanács is magáévá tette az ügyet, s ezen irányban a Ganz-részvénytársasággal is közölte nehézségeit. Az így támadt recenziusnak tudjuk aztán be, hogy a 3—4 hétre tervezett áram-szünet már 8-án véget ért, s a műhelyek motorjai ezen nap reggel megindultak.

Szent Imre-ünnepély. A róm. kath. főgimnázium ifjusága védőszentje Szent Imre herczeg tisztelgetése ma, vasárnap, ünnepélyt rendez. Az ünnep sorrendje: Délután 10 órakor a plebánia-temp lomban ünnepélyes szentmise, mely alatt *Szabó* János hittanár alkalmi szent beszédet mond. Szentmise után a főgimnázium tornacsarnokában ünnepély a következő műsorról: 1. Ének Szent Imréről. Előadja a vegyeskar zenekisérettel. 2. Hódolás Szent Imre előtt. Elmondják: *Várterész* Jakab VIII., *Keresztély* Ferencz VII., *Jakab* Albert VI., *Rudály* Lajos V., *Ference* József IV., *Dobay* Imre III., *Papp* Z. Endre II., és *Robos* Árpád I. o. tanulók. 3. Largo. Előadja az ifjusági zenekar. 4. Ünnepi beszédet mond *Agoston* István VIII. o. tanuló. 5. Telman József: Kőműves Kelemené, székely népballada. Szavalja: *Szabó* Nándor VIII. o. tanuló. Zongorán kíséri *Göllner* Béla VIII. o. tanuló. 6. Arany János: A bajusz. Szavalja *Sárosy* Szilárd I. o. tanuló. 7. Ima. Éneklő a férfiak. 8. Emlekezés. Irta és előadja *Bence* Domokos VIII. o. tanuló. 9. Himnusz. Éneklő a vegyeskar zenekisérettel.

Nőgyűlési állírestély. A Jótékony nőgyűlés ez idényi első állírestélyét 22 ikén tartja meg. Ezen estélyt *Mezei* Nellyke és *Voith* Mária rendezik, kiknek igen változatos szép műsora sikerült összeállítani. Az estélyre külön meghívók nem lesznek kibocsátva, s arra ez uton hívja meg a közönséget az elnökség.

A háziipari szédolés ellen. Az ugynevezett Első Székely Háziiipari Országos Szövetkezet és a Központi Háziiipari szövetkezet czímen alakult intézetek vezérigazgatója *Katonai* Béla és ügynökei ellen sikasztás, hütlén péntekelés miatt bünvádi eljárás van folyamatban. Minthogy az eddig felderített adatok szerint a vármegye területén közlegi jegyzők és tanítók ezen szövetkezetek részére tapok gyűjtésével foglalkoznak és üzletszerzésekre pénzt is fizetnek be, *Sebesi* János alispán elrendelte, hogy a további tag gyűjtéssel azonnal hagyjanak fel s a belépett tagok üzletrészekre befizetést tovább ne eszközöljenek, hogy így a további károsodást megóvassanak. Az alispán ide vonatkozó rendelkezése így szól: Székelyudvarhely város polgármesterének, rendőrkapitányának, valamennyi közlegi és körjegyzőnek. A budapesti főkapitányágnak hozzáam küldött értesítése szerint az első székely háziipari országos szövetkezet vezérigazgatója *Kathony* Béla és ügynökei *Maurer* Károly, továbbá *Haasenstab* Bálint ellen sikasztás és hütlén kezelés czímen bünvádi eljárás van folyamatban. A budapesti főkapitányágnak azt is közli, hogy említett vállalkozás szélhámoságnál nem egyéb. Minthogy a jelzett szövetkezetek céljaira tagok gyűjtése és üzletrészekre pénzek befizetése most is folyamatban lehet, felhívom kellő módon intézkedjék, hogy a szövetkezet képviselői újabb tagokat ne gyűjthessenek s a már belépett tagok a vásárolt üzletrészekre további befizetéseket ne teljesítsenek, nehogy további károsodások álljanak elő. A közönséget erről megfelelően világosítsa fel s ezeket a körülményeket közölje a hatósága területén működő összes tanítókkal és lelkészekkel is.

Panaszkönyv. A következő sorok közlésére kértünk fel. Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Nincsen fogalma sem a nagyközönségnek, sem az illetékes hatóságnak, hogy mi, szegény Vár-utcai lakosok, mennyire kívül esünk a köztisztviselés körén. Egykét udvarról szabadon folyik ki az utcára a trágya, s a disznó ölok penetrans buze teszi tőrhetlenné a levegőt, s így az állapotokat. Itt a nagy nyilvánosság előtt kérjük az illetékes hatóságot, hogy a szükséges lépéseket megtegyék sziveskedjék, mivel az semmiképpen sem járja, hogy egyesek el-

nézésben részösüljenek. Soraink szives közreadásért fogadják stb. (y.) Ezzel kapcsolatosan megemlítiük, hogy az utcák tisztántartása egyenesen botrányos; s a főforgalmi utakat tenyérsny vastag szeméttel és por fedi. A vállalatot kötelessége teljesítésére kell azoritani.

A Polgári kör állírestélye. A székelyudvarhelyi Polgári Onképző és Segélyző-Egyület folyó hó 14-ikén (kedden) este 8 órakor kezd meg rendezés szokások állírestélyeit. Az első estély műsora a következő: 1. Nyitány a helybeli zenekar által. 2. Elnöki megnyitót *Dr. Valentsik* Ferencz egyleti elnök által. 3. Zene. 4. Monológ *Ferencs* István által. 5. Zene. 6. Ének soló *Malviansky* Piroška által. 7. Melodráma *Somesán* László által. 8. Zene. 9. Szavaltat *Wagner* Luja által. Tánccz 12 óráig. Rendezők: *Fischer* Ferencz rb. elnök. *Bodrogi* Balázs rb. alelnök. *Katona* Vilma, *Kovács* Erzs. *Vida* Gyula, *Valentsik* Jenő. Az estélyre belépti díjat bölgyek 30 fillért, urak 50 fillért fizetnek.

Udvarhelymegyei gazdasági tudósítók. A m. kir. földmívelésügyi miniszter a gazdasági tudósítók szervezetében újításokat vezetett be. A régi járási szervezetet hatályon kívül helyezte s helyébe a járásook területén új, praktikusabb beosztást, ugynevezett körzeteket alakított s ezen körzetek élére tanítókat és gyakorlott gazdákat kért fel. A körzetek beosztása az ország területén befejezést nyert, s a tudósítók kinevezése is kibocsátottat. Vármegyénk területe 16 körzetbe osztottat fel s a tudósítók élére *Székelyhidny* Viktor gazdasági felügyelő nevezetett ki. Székelyudvarhely és környéke *Patakfalva*, *Árvátfalva*, *Felsőboldogfalva*, *Szombatfalva*, *Bethlen* és *Kadicsfalva*, Székelyengyelfalva kerületbe *Gál* Imre székelyudvarhelyi áll. tanító; *Bögöz* és környékére: *Mátisfalva*, *Agyagfalva*, *Décsfalva*, Székelymagyaros, *Óczfalva*, *Bakfalva*, *Hodgya*, *Béta*, *Dobó*, *Vágas*, *Sükő* körzetbe *Demeter* Miklós mátfalvi tanító; *Szentgyeházásfalva*, *Kápolnásfalva*, *Márfalva*, *Küküllökeménfalva*, *Zetelaka* területére *Dániel* Árou földbirtokos szentgyeházásfalvai lakos; Székelyvárság, *Oroszhegy*, *Fancsal*, *Tibód*, *Ülke*, *Bogárfalva*, *Szontlélek*, *Nyikómalomfalva*, Székelyzettamagás körzetbe *Szőllősi* Samu birtokos; *Kecsetkisfalud*, *Farkaslaka*, Székelypálfalva, *Firtosváralya*, *Korond* területére *Kovács* Lajos birtokos, *farkaslaki* lakos; *Sövidék* területére *Bajtka* Béla felsőófalvai áll. isk. ig. tanító. Székelykereszturi járásba; Székelykeresztur és vidékére: *Alsóboldogfalva*, *Fiatfalva*, *Magyarfelek*, *Szoderjes*, *Erked* körzetbe *Viola* Miklós székelykereszturi áll. isk. tanító. Rugonfalva és vidékére: *Csekefalva*, *Nagy* és *Kiskede*, *Székelyszentmiklós*, *Siménfalva*, *Betfalva*, *Kis* és *Nagygalambfalva* körzetbe *Jeddy* Tamás birtokos; *Tordátfalva* és vidékére: *Medesér* és *Kadács*, *Kobátfalva*, Székelyszentmihály, *Benczéd*, *Tarcsafalva*, *Csehétfalva*, *Firtosmartonos*, *Énlaka* községekből alakított körzetbe *Kökössy* Mihály unit. lelkész; *Etéd* és vidékére: *Szolokma*, *Küsmód*, *Siklód* községekből alakított körzetbe *Gagy* Lajos birtokos; *Bözöd* vidékére: *Köröspatak*, *Bözödujfalu*, *Gagy*, *Magyarandrásfalva*, *Szentábrahám* körzetbe *Török* Ferencz ig. tanító; *Ujszékely* és vidékére *Sássa* Elek áll. tanító. *Bordos* és vidékére *Zsákor*, *Véczeke*, Székelyszállás, *Csöb*, *Rava*, *Szendtemer* községekből alakított körzetbe *Szabó* Dénes lelkész. *Homoródi* járás területén Székelyderze és vidékére: *Homoródbene*, *Petek*, Székelymuzsna, *Kányád*, *Jásfalva*, *Ege*, *Dálya* községekből alakított körzetbe *Sándor* Gergely unit. lelkész; *Homoródmátság* és vidékére *Kiss* Mózes áll. tanító; *Oklánd* és vidékére: *Homoródszentpál*, *Szentpéter*, *Karácsonyfalva*, *Homoródujfalu*, *Jánosfalva*, *Daróc*, Székelyzaombor, *Városfalva* községekből alakított körzetbe *Pál* Ferencz unit. lelkész; *Olasztelek* és vidékére *Magyarhermány*, *Kisbaczon*, *Bibarczfalva*, *Száldobos*, *Bardocz*, *Erdőfüle*, *Bardocz* *Vargyas*, *Felsőórákos* községekből alakított körzetbe *Nagy* József birtokos nyertek kinevezést. Az új tudósítók teendői közé a gazdasági kör szolgálaton kívül különböző gazdasági irányú szociális teendők is soroztattak.

A szövetkezeti igazgató urat elfogták. Alig egy-két éve annak, hogy *Katonai* Béla, egy vagyonbuktott kereskedő, házi ipari szövetkezet alakításának czégére alatt, több ajánlólevéllel végig házalta a falvakat, hogy vállalatához tagokat gyűjtöjön. A mint az esetről tudomást szereztünk, nyomban figyelmeltettük a közönséget és különösen a falusi közönséget, hogy mi ezen szövetkezetben nem bízunk, mert az aligha nem az intézőség zsebéből szolgálja és nem bir semmiféle alappal arra, hogy nagybanugan ígéretek beváltása. A mint a talaj meleg kezdett lenni *Katonai* lábai alatt Udvarhelymegyében, mert összekülönbözött egy-két nagyhangu székelymentő elvarrájával, áttette működési színterét

Pestvármegyébe, a hol aztán a hullámok csakhamar össze is csaptak feje felett. A pesti rendőrség kérdőre vonta azért, hogy a Székely Háziiipari Szövetséghez ott is tagokat toborzott husz koronás belépődíj, illetőleg részvénydíj mellett. A népet igyekezett a szövetség foglalkozással ellátni, olyképpen, hogy a részjegyek tulajdonosai kötőgépeket kaptak volna a szövetség gondoskodott volna a foglalkoztatásukról is *Katonai* Béla, a vezérigazgató, azonban gépeket egyelőre nem szerzett s ilyenformán többen följelentették, a kik azt hitték rá vannak szedve. A rendőrség ki is hallgatta *Katonai* a kihallgatás után pedig szabadon bocsátották. Az iratok átkerültek a törvényszékre. A vizsgálóbíró okot láthatott a letartóztatásra, mert a mult szombatn csalás miatt elfogott parancsot adott ki ellene. *Katonai* Béla ugyanis időközben elhagyta a főváros területét s haza utazott Székelyudvarhelyre. *Szombatfalva* Lajos főkapitány vasárnap reggel kihallgatta s nyomban átkísértette az ügyészség fogházába, honnan még az nap este Pestre szállították. Hétfőn Budapestre vitték s a főkapitányságról átkísérték az ügyészség fogházába.

A Székely kirendeltség kiténtetése. Most tették közzé a turini világkiállítás magyar kiténtetettjeinek névsorát, mely szerint a marosvásárhelyi Székely kirendeltség, a földmívelésügyi kormányzat ez a működési szerve a kiállítás első díjat, grand prix nyert a mezőgazdasági csoportban. A kirendeltség agrikulturnális működésének térképeit a kiállításra *Jellinek* Antal készítette el.

Szomorú statisztika. A belügyminiszter most tette közzé a tördőves pusztításáról szóló statisztikát. A szomorú adatnak Erdélyre vonatkozó részét itt közöljük: Alsó Fehér 79, Beszterce-Naszód 42, Brassó 21, Csik 41, Fogaras 19, Háromszék 35, Hunyad 85, Kis-Küküllő 67, Kolozs 95, Kolozsvár 24, Maros Torda 36, Maros Vásárhely 8, Nagy-Küküllő 55, Szeben 37, Szolnok-Doboka 104, Torda-Aranyos 71, Udvarhely 46. Összesen 925.

Dr. Mezei Pál ügyvéd Kecskemétről Székelyudvarhelyre telepedett át és itt Bethlen-utca 13. szám alatt a Glatz-féle házban nyitotta meg irodáját.

Ha Csukamájolajról esik szó, csak a *Zoltán*-féltre kell gondolni, mert ez nem emulsió, tehát nincs gyanták és glicyerrinnel keverve, hanem a logtisztább valódi Csukamájolaj így könnyű emésztetősége miatt rendkívül kedvelt úgy az orvosok, mint a közönség körében. A *Zoltán*-féle caukamájolaj kapható minden gyógyszerárban, üvege 2 korona. Mint eredeti *Zoltán*-félélt csak lezárt dobozban fogadjunk el.

A „Vasárnapi Ujság” november 12-iki száma egész tömegét közli a szép és érdekes képeknek a kiserműi földgáz égeréről és az oliai munkálatokról, a képviselőház lemondott és új elnökeiről: *Berzevics* Albertől és *Návay* Lajosról, *Kóber* Leó kiállításáról, a gombos-erdői új vasúti hidról, a *Brooks*-féle üstökéről, az erdélyi kerécsi apátang romjairól, a fővárosi rendőrség razzáiról, *Maria* királyné nagyvárdi sírjának kiásásáról, a lebonott *Pillvax* kavaszról, a *Kisfalud* *Károly* tethi szőlőháza helyén leleplezett emlékműről, *Bartha* Miklós szobrász mintájáról. Szépirodalmi olvasmányok: *Kaffka* *Margit* regénye. *Pásztor* *Árpád* verse, *Gagy* *Dénes* novellája, *Atherton* angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: csillagászati cikk a *Brooks*-féle üstökéről, tárcsacikk a hétről s a rendezési rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előzetési ára negyedévre 6 korona, a „Világkronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóvitalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Szent tűz. Az Elite mozgó vállalat ma a Budapest szálló színház termében 3 előadást tart és pedig délután 3, este 6 és 8 órakor. A műsorból különösen kiemelendő: *Szent tűz*, szuevázisú dráma. Bemutatóra kerülnek még: *Bátor lélek*, *Nem vált be*, *Papucsos boszúja*, *Ha levelek hullnak*, *Viasszatérés Amerikából*, *Czigányélet*, *Koppenhága*. — A képek pompás előadásban kerülnek bemutatásra.

Régi kérdések, új feleletek.

- Mi emelkedik már a hegyek fölét?
- Emelkedik a tej, a bús, kenyér és a fa ára már a hegyek fölét?
- Ki kel föl a párnáiról?
- Senki, mert már mindenkinek alól elvitték a páraát.
- Mi zengi túl a bérceket?
- Az általános káromkodás.
- Ki volt ill, ki volt itt?
- Az őá kedves végrehajtott, az volt itt.
- Mit tettek ki az udvarra?
- Kitérték a szegény nartai butorait.
- Mi történt daruszerű hársámmal, amely volt nekem.
- Meghibt csaldit körbe megettük.
- Hej, de sebay, hol vészelt még ennél is több?
- A szövetkezetben.
- Mi kék?
- Pénz kék.
- Mi zöld?
- A bakik asztal.
- Mitől dől ki a fa?
- Attól, hogy már nem bírta el azt a sok szegény embert, aki az ágaira felakasztotta magát.
- Mitől nem aludtam az éjszaka egy óráit?
- Mert ma délelőtt négy váltom jart lo.
- Miben járják az én rózsám, ha felkel?
- Adósságban.
- És ha lefekszik?
- Bizintén.

- Miben fűrdik a holdvilág?
- Már ő is.
- Harminez neves hová tart?
- Harminez neves Amerikába tart, hogy onnan millió-mos lányt hozzon haza feleségül.
- És mire kész?
- Arra, hogy kisebb hozományyval is beérje.
- Mi virágozik a tó partján?
- A tó partján panama virágok.
- Honnan néz vissza a vándor?
- Fiuméből.
- A nagy világon e kívül, hol van számokra hely?
- Amerikában.
- Hol sirjaink domborultak, unokáink mit csinálnak?
- Kiszájtják a temetőt.
- Minek a szöke öcnökem?
- Hogy még több adósságba verjem magamat.
- Mi nincs a sifonban?
- Ruba, fehérenemű és más egyéb elzalogosítható értéktárgy.
- Mit ver már régóta a teremő?
- Péntek nem ver.
- A kanász az erdőben mivel játszik?
- Mivel a bőrszőn már eleget vesztett.
- Mi lesz még egyszer a világon?
- Valamivel kisebb drágaság.
- De már akkor mi lesz?
- De már akkor késő lesz.

TANÜGY.

Székeljudvarhely térképe. Bene Lajos kir. tanfelügy. tollnok urnak e térkép ügyében nyújtott „felvilágosítás”-át nagyon szépen köszönöm, mert én igazán nem tudtam, hogy mi történt „sub rosa”. Én nem tettem föl senkiről semmit, csak azt a hibás térképet bíráltam meg, amelyet 30 fillér ellenében a kereskedésben a kezembe adtak, amelyet e szerint árusítanak, szóval forgalomban van. A „véletlennek” arról a „caodálatos dolgáról” sem tehetek, hogy előttem senki sem tett a térkép ellen kifogást. Abhoz azonban már őszintén gratulálok, hogy szerző úr a hibát még én előttem fölfedezte. Ami végre az égtájak pontos meghatározásait illeti, forduljon szerző úr teljes bizalommal bármely jó kompaszhoz, attól minden lekötelezettség nélkül pontos utasításokat kap. Ezzel a kérdésben minden mondani valómát elmondtam. Dr. Hoffer András koll. f. tanár.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Nyílt levél

Gállfy István körjegyző urhoz, mint az Udvarhelyvármegyei községi és körjegyzők egyesülete elnökéhez.

Kedves Barátom! Egy fontos és karunk reputációját felette érdekli körülményre akarom figyelmet felhívni, ha — netalán — tudomásod nem volna más róla. És hogy ezt nyilvánosan leírom meg, ennek oka az, hogy levelem tárgyát, egy — nyilvánosságnak szánt és a nyilvánosság előtt megjelent közleményből meritem.

Nem tudom, olvastad-e a „Sz.-Udvarhely” cz. lapnak ez évi 84. és 86. számában megjelent: „Mély barázdák a közigazgatási parlagon” című „Figyelő” aláírással ellátott cikkét? (Én egészen véletlenül, most jutottam elzen „értékes” lapszámokhoz.)

Kérdem azért: Ha olvastad, szükségesnek tartod-e ezen cikk tartalmának a községi és körjegyzőkre vonatkoztatott rágalmazó részleteiért az ismeretlen szerző; esetleg a felelős szerkesztővel szemben karunknak elégtételt szerezni? . .

Ha esetleg nem olvastad volna, közlök belőle szemelvényeket:

„Nem a magas régiókban, nem a falu határain kívül levő okokban kell keresni a községek leszerényesedésének, a kivándorlásnak okait, hanem első sorban a községi vezetésben s a köztulajdon kezelésben. Nem ok nélkül jár szájról-szájra ez a szállóige: „fizetésem? 800 forint és szabadlopás.” Ez az a lasesuan emésztő moly, mely idővel felszív mindet jót, megemészti minden nagy falatot.”

„Ezt a szomorú, — de az utolsó betűig való — átkozott igazságot kellene megdönteni: „fizetésem 800 forint és szabad lopás.” A jövedelemnek ezt a második forrását kellene megszüntetni, elfojtani, a legrosszabb esetben lokalizálni s akkor a községek szomorú képe a háztartásban megváltozna. Csak itt a bőtkendő, az akhilleusi kemény sarok.”

„Mikor a szabad lopás” emberei látják, hogy a kölönben jóindulatú főnököknek, számvevőnek a felsőbb ellenőrzés miatt is mindent meg kell látnia és végrehajtania, akkor kezdenek kevesebb „mellékes”-sel is megelégedni.”

„Jól teszi, hogy a hitelesítőknak jegyzőkönyvet nem olvas, hisz ugy is azt olvasná bele, a mi szükséges, vagy kibagyná a kibagyni valót.”

A községi számadások előterjesztése és megvizsgálásáról így ír:

„A jegyző úr, míg neki jól esik, felolvass a számadásból. Hogy mit olvas és mit nem olvas fel ő tudja.”

„A számadást senki alá nem írja. Hihetőleg azért, hogy ha netalán valamelyik kényes tétel kimaradt, az pótlólag még bevezethető legyen.” „Hiszen az alá nem írt számadást lehet még finomabb papírra is írni, szükséges adatokat is lehet beszerezni. A jó konyhából kikelik minden.”

„Igy jön létre aztán annak a bizonyos mellékjövedelemnek bőséges forrása, mely egyezsersimint a nagyfokú közszégi potadónak, tulleterhel községi háztartásnak az okója.”

Igy ír „figyelő” s emó rettenetes állapot megszüntetésére „más brancshos tartosó egyénekből” „örjáratot akar szerezni, a melynek — hihetőleg — ő akarna parancsnoka lenni, bizonyára azért, mert mostani posztja alatt ingadozik a talaj . . .

A szemelvényekből, ugy hiszem, elegendő ennyi. A cikkből minden kétséget kizárólag megállapítható, hogy szerzője eme rágalmait a községi és körjegyzőkre szórja és pedig — mivel helyi lapban jelent meg — az ezen vármegyében működő községi és körjegyzőkre.

Nem tételezem fel, hogy e vármegyében karunknak egyetlen tagja is volna, a kire e rágalmakból egy szemernyi is vonatkozhatható lenne. Az ilyeneket még az „asztalhoz ülő” főszolgabíró és számvevő sem nézhetnék el. Az sem hihető, hogy — ép ésszel — bármelyik kartársunk „800 frt fizetés” és a közvagyonbóli „szabad lopás” jövedelmét szindikálta volna magának, hisz ezt nemcsak állítani, de elhinni is abszurdum.

Azonban — feltéve — de meg nem eugedve, hogy egyes helyeken tényleg olyan állapotok vannak, a mint azokat „figyelő” festi a s miben — ha tud róla és fel nem fedezi — ő is bünrészes: a konkrét esetek felsorolása és a hibás személyek megnevezése nélkül egy egész testületet a nagy közönség előtt (ámbar az is kétséges vonható, hogy a „Székely-Udvarhely”-nek nagy közönsége lenne) ily alávaló rágalmakkal illetni nem illik, nem szabad, az ilyent büntetlenül eltűrni nem lehet.

Egy fa még nem erdő s ha „figyelő” állításait az összes jegyzőkkel szemben nem igazolja, akkor ő rágalmazó, s mint ilyen a rágalmazás következményeit hordozni és tűrni tartozik.

Éppen azért, mint a vármegyei jegyző egyesület elnökét arra kérélek, hogy — az egyesület véleményének mielőbbi kérése után — ezen durva és piszkos támadásra — az egyesület nevében azzal felelj, hogy a névtelenség szennyes odújába behuzódott ismeretlen szerző, esetleg a felelős szerkesztő ellen nyomtatvány útján elkövetett nyilvános rágalmazás miatt (Btk. 258. 259. §.) tégy bünvádi feljelentést.

(Felsőrákos.)

Kartársi szives üdvözléttel:
Kiss Jenő, községi jegyző.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelyvármegyei gazdasági egyesülettől.

Meghívó. (420—1911. sz.) A vármegyei gazdasági egyesület folyó hó 21-én délelőtt 10 órakor a vármegyeház kistermében közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívottak.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1912. évi munkaterv. 3. Az 1912. évi költségvetési előirányzat. 4. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségébe 5 kiküldött választása. 5. Az alapszabály 18. §. b) pontja alapján azon indítványok tárgyalása, melyek a gyűlés előtt 4 nappal beadattak az elnökséghez.

A községek, gazdakörök egy kiküldött által képviselhetetik magukat. (A. sz. 13. §.); a hátrálékos tagok szavazati joggal nem bírnak (A. sz. 20. §.) a közgyűlést megelőzőleg 9 órakor a választmány tart ülést a közgyűlési tárgysorozat előkészítése s a folyó ügyek letárgyalása végett. *Az elnökség.*

Szerkesztői üzenetek.

Dr. H. A. Szives engedelmével megtartottuk, s a következő számunkban hozni fogjuk.

M. L. Nem közölhető; legfentebb csak a nyíltírben, noha ott sem szivesen adunk helyet a személyeskedő közleményeknek. Tehát a legnagyobb mértékben téved, amikor azt tételezi fel, hogy némely dolgokat a szerkesztőségi rovatokból csak azért szorítanak ki, hogy az a nyíltírben, vagyis a fizetéses helyre kerüljön. A magunk részéről a legteljesebb mértékben elítélünk minden személyeskedő közleményt, különösen ha az a mások becsületéhez nyúl. Kétségtelen azonban, hogy vannak esetek, amikor a személyeskedő természetű ügyeket a nyilvánosság előtt elintézni az illetők érdekében áll.

Ő. Az élet dolgait, ha nem a mieink, bölcsesség a humoros végükön megragadni. Utóégre is minden tragédia olyan, hogy csak egy kicsit kell rajta fordítani és kész a komédia.

Kiadja: Bocskai D. Fia könyvnyomdája.

Eladó egy új feketére festett falú kocsi. Értekezhetni Békafalván a Körjegyzői irodában.

Sz. 1135—911. végrh.

Arverésli hirdetmény.

Alfölrött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közbírré teszi, hogy a budapesti kereskedelmi és váltó kir. törvényeszeknek 1911. évi 88534. számú végzése következtében Dr. Reik Ferenc Gyvéd által képviselt Budapesti kereskedők bankja rt. javára 6600 kor. s jár. erejéig 1911. évi október hó 10-én foganatósított ki-elégítési végrehajtás útján le- és felülfoglatl és 3000 koronára becsült következé ingóságok, u. m.: benzínmotor, cséplőgép, tizedmérleg, emelőgép, szíjjazatok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sz.-udvarhelyi kir. jbróság 1911. évi V. 748/2. sz. végzése folytán 6600 kor. tőkekövetelés, ennek 1911. évi aug. hó 18. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltóidj és eddig összesen 194 kor. 40 fillérben bíróltag már megállapított költségek erejéig, Firtosvárálja községben Andrási Zsigmond birtokos udvarán leendő megtartására 1911. évi november 25 ik napjának délelőtti 10 órája határidőhöz kitűztetik, és abhoz a vonni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-sai értelmében készpénzfizetés mellett a legfőbbak ígérőnek, azükeésé ezen becsáron alul is el fognak adatni.

A meennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglatlalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. vhn. 20. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik

Kelt Sz.-udvarhely, 1911. évi nov. 5-én.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Egy jóra való ügyes detailista fiatal kereskedő-segéd azonnal felvétetik Hitelesy József kereskedésébe Székelykeresztur

Sz. 4335/123—911. kmpb.

Pályázati hirdetmény.

A székeljudvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár napi 3 kor. javadalmazással egy végrehajtói pénzbeszedő napidijas állásra pályázatot hirdet. Ezen állás ideiglenes és az Országos Pénztár által történt jóváhagyás után, a megválasztott egyén rendes tisztviselő állásra lesz besorozva.

A pályázati kérvények folyó évi deczember hó 14-én déli 12 óráig a sz.-udvarhelyi ker. mb. pénztárhoz címezve nyújtandók be.

A pályázók a saját kezüleg irt kérvényhez életkorukat, magyar állampolgárságukat, előképzettségüket, a valamint eddigi működésüket tanúsító okmányokat, egészségi állapotukat igazoló bizonyítványt becsatolni tartoznak.

Az állás alkalmazás esetén, azonnal elfogalalandó.

Székeljudvarhely, 1911. nov. 11.

Gábor, elnök. **Wagner**, igazgató.

Egy jó háztól való leány irodára gépirásra ajánkkozik. Czim a kiadóhivatalban tudható meg.

Sz. 4291—1911. ki.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye oklándi járásához tartozó vagyasi körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma:

1. Törzsfizetés 1600 kor.
2. Lakbér 360 "
3. Utátalány 240 "
4. Irodai átaly 340 "
5. Szolgatartási átaly 240 "

A 2—5 pont alatti tételek 1912. január 1-től érvényesek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényüket november hó 18-ig annál is inkább adják be, mert a később jövőket nem fogom figyelembe venni.

A választást később fogom kitűzni.

Oklánd, 1911. november 4.

Szabady Tivadár, főszolgabíró.

a huszadik század varrógépe.

„Csakis cégünk” üzleteiben, vagy az azok ügynökél utján vásároljunk.
Singer Co. varrógép-részvénytárs.
 Segesvár, Bajor-utca 22. szám.
 Egy a fehérműtöméhez való utasítást tartalmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik.

Sz. 4291—1911. ki.

Pályázati hirdetés.

Udvarhelyvármegye oklándi járásához tartozó homorodalmási községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma:

Törzsfizetés 1600 kor.
 Irodai általány 80

Megfelelő lakbér. Ez utóbbi tétel megállapítás alatt áll.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket november hó 18-ig annál is inkább adják be, mert a később jövőket nem fogom figyelembe venni.

A választást később fogom kitűzni.

Oklánd, 1911. november 4.

Szabady Tivadar,
 főszolgabíró.

Bel- és külföldi elsőrendű anyagokból készült szolid kivitelű

siremlékek raktára.

Pontosan készít minden köipari építőmunkát különböző anyagból, valamint e szakmába vágó mindennemű tárgyakat. Kívánatra rajzokat, minta-köveket és költségvetést díjtalanul.

Fancsali Bálint kőfaragó-mester
 Székelyudvarhely, Bethlen-utca 54. sz.

PAPP ISTVÁN u. v.
 férfi-szabó
 Székelyudvarhely, Kossuth-utca 6. szám.

Ajánlja magát mindennemű **férfi- és fiuruhák elkészítésére.**

Mértékszerű megrendelések bel- és külföldi szövetekből angol és francia divat szerint pontosan eszközöltetnek.

Nagy raktár mindenféle bel- és külföldi ruhaszövetekből.

Vidéki megrendelések, ugyancsak javítások :: pontosan és jutányosan eszközöltetnek. :: Angol- és skót szövetekben dúsvaszalték.

Alapítva 1889-ben.
 Brassói és szolnoki szövetek.

A Lédeczi Schenk Adolf cementgyára ajánlja legjobb minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland cementjét.**

Gyári lerakat Székelyudvarhely és vidéke részére **Papp Zakor Endre** vaskereskedőnél Székelyudvarhely

Szám 1179—911. kj.

Árverési hirdetés.

Kénos község korcsmaháza a hozzátartozó lak és mellékhelyiségekkel és veteményes kertetel együtt 3 (három) egymásután következő évre 1912. évi január 1-től kezdődőleg Kénos községkészenél f. évi december hó 11-én d. e. 9 óraker tartandó árverésen haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár évi 300 K. Bányatpénzül ezen összeg 10%-a teendő le.

Részletes feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Kénos, 1911. évi nov. 9-én.

Kisgyörgy Sándor.

Csak azoknak a cigarettázóknak a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni

Clubspecialité

120 lap 20 fillér
 70 " 12 "

Védjegy. 1 doboz (100) hüvely 70 "

Bárki feladja címét egy levelezőlapon **HALÁSZ FERENCNEK** Budapest. VII. Nefelejts utca 4. kap próbául 2 könyvecskét ingyen és bérmentve.

Orvosi tanácsra a lapok nyomattanak de minden lapocskában benne van a védjegy és a gyáros aláírása „MODIANO” víznyomással.

Kapható STERIBA O.DÖN magy. kir. dohány-szivar-nagyüzetsde és különlegességi árnájában.

Ujdonság a Lecithin COGNAC

lápláló ereje folytán elsőrendű erősítő gyógy COGNAC.

A Lecithin Cognac testileg viszsamaradt egyéneknél, ugy gyermekeknel mint felnötteknél, de kivált lábbadozóban levő gyengélkeötöknel csodálatos hatással bír, mert a hanyatló erő rövid használat után tökéletesen helyre áll, miért is az orvosok nagyon ajánlják.

Kizárólagos egyedüli elárnsító hely: Székelyudvarhelyen **SÁMSON LAJOS** fűszer-, liszt- és sónagyardája, Parajdon **CZODIK MÖR**, Szovátán **SZILÁGYI FARKAS** üzletében.

Egyedüli elárnsító hely!

Kiadó egy 4 szobából és mellékhelyiségekkel álló lakás Árpád u. 16. sz. a.

NYERSOLAJ SZIVÓGAZ DIESEL BENZIN MOTOROK és LOKOMOBILOK

Gyors szállítás.
 Kedvező fizetési feltételek.
 Messzemenő jótállás.

DREZDAI MOTORGYÁR RÉSZV. TÁRS.
 Németország legnagyobb, legrégebbi motorgyára.

VEZÉRKÉPVISELET:
GELLÉRT IGNÁC és TSA
 BUDAPEST, V., KOHARY-UTCZA 5. SZ.
 (ALKÖTMÁNY-UTCZA SAROK.) 10—12

CZELL FRIGYES és FIAI
 bortermelők és bornagykereskedők
Medgyes.
 Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban.
 Hordókban és palaczkokban.
 Kitünő saját termésű vörös borok.

Városi lakóházak felépítését, faépítményeket, átalakításokat, terveket, javításokat, költségvetések készítését minden elfogadható aron felvállaljuk
 A t. építető közönség szives pártfogását kérjük.

Tóth és Juhász
 kőműves és ácsmesterek
 Bethlen-u. 41. sz.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a **PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ**
 Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR cégnél